

FÆLLESSKABELSENS PÆDAGOGIK OM DANNELSE I EN INDIVIDUALISERET TID

SVEND BRINKMANN, PROFESSOR, PH.D.

AALBORG UNIVERSITY
DENMARK

Børneliv, fællesskaber og dannelse før og nu

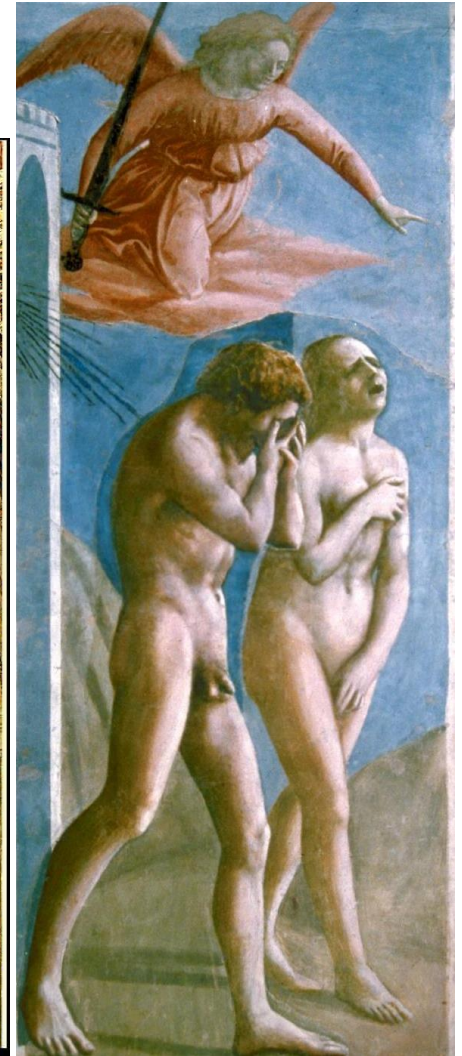

Målet med dannelse i og af fællesskaber

- Vi ønsker ultimativt ikke, at børn skal gøre det rette, fordi vi ønsker det, men fordi det er det rette at gøre (hvad enten vi ønsker det rette eller ej)!
- MacIntyre (1999): At blive uafhængigt, praktisk fornuftsvæsen
- Dannelse som fordybelse i noget andet end sig selv: Fra selvudviklingens "hvem er jeg?" til dannelsens "hvad er jeg en del af?" → **Fællesskaber**
- Kierkegaard (1849): **At blive et selv**

Hvad er et menneske?

Dannelse og idéen om indre værdi

Skak som eksempel:

Spille skak for at få 10 kr.
- instrumentel værdi¹

Spille skak for at vinde
- instrumentel værdi²

Spille skak for spillets egen skyld
- "intrinsisk" værdi

Dannelse og fornemmelsen for ståsteder

1. **Det gode:** "Hvis der er noget, vi gør for dets egen skyld, må det være det overordnede gode." (Aristoteles)
2. **Værdigheden:** "Alt har en pris eller en værdighed." (Kant)
3. **Løftet:** "Mennesket er et dyr med retten til at aflægge løfter." (Nietzsche)
4. **Selvet:** "Selvet er et forhold, der forholder sig til sig selv." (Kierkegaard)
5. **Sandheden:** "Selv om der ikke findes nogen sandhed, kan mennesket være sandfærdigt." (Arendt)

Dannelse og fornemmelsen for ståsteder II

6. **Ansvaret:** "Den enkelte har aldrig med et andet menneske at gøre uden at han holder noget af dets liv i sin hånd." (Løgstrup)

7. **Kærligheden:** "Kærlighed er den ekstremt vanskelig erkendelse af, at noget andet end en selv er virkeligt." (Murdoch)

8. **Tilgivelsen:** "Man kan kun tilgive det utilgivelige." (Derrida)

9. **Friheden:** "Friheden udgøres ikke primært af privilegier, men af pligter." (Camus)

10. **Døden:** "Den, der har lært at dø, har aflært at være slave." (Montaigne)

